

Ac. 742.

193

1805.

Cesti: Ma: Rahwa

Kalender,

ehk

Täht = Ramat

1805

aasta peäle pärrast meie

Jõsanda Jeesuse Kristusse

Sündimist,

üks muu aast, kellel 365 päewad on.

Se Kalender maksab ilma sisse köitmata 6 Kopekad.

Tarto-Linnas;

Trükkitud ja müa Grentsiusse jures.

Värrast Jeesuse Kristusse süns	Uastad
dimist om " " "	1805.
Taewa ja Ma-lomisest sadik "	5754.
Püssi-Rohto löidmissest sadik "	463.
Ramatude Trükkimisse löidmissest sadik	365.
Iutterusse öige Usu Ülleswõtmisest sadik	288.
Essimesest Ratto Ujast sadik "	148.
Surest näljast sadik " "	110.
Tõllest Ratto Ujast sadik "	95.
Mehe armolikko Suure Keisri Herra	
Aleksandri selle Essimesse Süns	
dimisest " " "	28.
Est ajast sadik, kui Lemma om	
hakkanu wallitsema "	5.

Joulo - ja Bastla - päwa wahhel, on:
8 Näddalad, 9 Päwad.

Märkide Selletaminne.

Ⓛ Noor Ku.

Ⓜ Essim nne werendik.

Ⓞ Tais Ku.

Ⓟ Wilmne werendik.

Ⓡ Hea werd lasta.

Ⓢ Ille wägga hea abrit lasta.

Ⓣ Hea kuppud lasta.

Ⓤ Hea arstimisse-rohto wotta.

Ⓥ Hea kilmwada nink istutada.

Ⓦ Hea lapsi wörutada.

Ⓧ Sedda, mis pitkaliste peab kaswama.

Ⓨ Hea puid ragguda honebe tarwis.

Ⓩ Ahjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

I. Januarius.

Meäri Ku.

Jesuse ümbarleifamisest. Luf. 2, 21.

1	Pühhap.	<i>Meäri P. Aita Jummal!</i>	
2	Esmasp.	Abel Set	külm ja tuline
3	Teisipääm	Enok Zaniel	ilm,
4	Reßknädd.	Metusala	
5	Neljasp.	Simon	
6	Kede	<i>3 Kuning Pääm.</i>	
7	<i>Selle Suur Würsti Preisi Anna Paw lowna Keis. Surusse sünd. p.</i>		

Jesüs 12 aastad wanna. Luf. 2, 41.

8	Pühhap.	<i>1 P. p. p. 3 K. P.</i>	suur marro
9	Esmasp.	Kaspar	ja wägga
10	Teisipääm	<i>Pawli Pääm.</i>	<i>E</i> kange
11	Reßknädd.	Erard	
12	Neljasp.	Rein	
13	<i>Meije armolisse Suure Keisri Prouwa Eli sabet Alekxiwna sünd. p.</i>		
14	loupääm.	Weliks	külm.

Pulmad Kana - Linnas. Matt. 2, 1.

15	Pühhap.	<i>2 P. p. p. 3 K. P.</i>	
16	Esmasp.	Marzellus	Külm,
17	Teisipääm	Anton	

Se Kuul on 31 Päewad.

18	Restnâdd.	Brista	☉ ning
19	Neljasp.	Berdinand	paljo tuul
20	Kebe	<i>Waab. Sebast.</i>	
21	loupääw	Agnes	

Peäkikkust Kapernauma-linnaš.		Matt. 8, 1.
22	Pühhap.	<i>3 P. p. p. 3 K. P.</i> ☩ ning tuiff; kõwwad
23	Esmaasp.	Emerentsia
24	Teisipääw.	Timoteus
25	Restnâdd.	<i>Pawli Pääw.</i>
26	Neljasp.	Polikarpus
27	Kebe	Krisostomus
28	<i>Selle S. Würsti Herra Mihkli Pawloš wiisti K. S. sünd. p.</i>	

Jesús maggap laewa sees.		Matt. 8, 22.
29	Pühhap.	<i>4 P. p. p. 3 K. P.</i>
30	Esmaasp.	Udelgund
31	Teisipääw	Valerius

1 sel 2. m. p. väwa tousm. kell 8, 41 m. p. loja m. f. 3, 15 m.
 10 mal — päew. tous. kell 8, 24 m. p. loja m. kell 3, 36 m.
 20 mal — päew. tous. kell 8, 3 min. päw. loja m. kell 3, 57 m.

II. Webruarius.

Küinla. Ku.

1	Restnådd.	Brigitta	☉	Kange
2	Neljasp.	Küinla Vääm.		külm.
3	Selle S. W. Prouwa	Anna Weodorow		
		na, n. S. W. Preil. Anna Paw		
		lowna K. S. nim. p.		
4	Selle S. W. nore Prouw,	Maria Pawlowna		
		K. S. selle Weimari W. poja nore P. sünd. p.		

Wina mäest. Matt. 20, 1.

5	Pühhap.	Smal p. p. enne Kr. üllest. P.		
6	Esmasp.	Dorotea		Selge
7	Teisipääw	Rikard		ning külm
8	Restnådd.	Salmon		ilm,
9	Neljasp.	Apollonia	☾	
10	Keede	Kenata	♄	wägga
11	Wupääw.	Euwrosina	♁	külm.

Külwi mehhest. Luf. 8, 14.

12	Pühhap.	Smel P. p. enne Kr. üllest. P.		
13	Esmasp.	Agabus		Kanged
14	Teisipääw	Walentin		tuled,
15	Restnådd.	Bormosus	✠	lumme
16	Neljasp.	Juliana		tuisoga.

Set Kuul on 28 Päwad.

17 Rede	Konstanzia	
18 Loupääw.	Konfordia	
Jesus fulutap omma kannatamist. Luf. 18, 13.		
19 Pühhap.	Pasto Pühhap.	Külm ning tuline ilm,
20 Esmasp.	Elarius	
21 Teispääw	Paasto Pühh.	
22 Kesknädd.	Enhha p.	
23 Neljasp.	Serenus	
24 Rede	Waddise P.	
25 Loupääw.	Wiktorius	

Kristnässe kiusatamisest. Matt. 4, 1.

26 Pühhap.	I P. p. Paastus	umb
27 Esmasp.	Hektor	taewas.
28 Teispääw	Iustus	

Isel Webr. p. toušm. f. 7, 33. m. loj. m. f. 4, 27 m.
 1omal — p. toušm. fell. 7, 9 min. l. m. fell. 4, 51 m.
 2omal — p. toušm. f. 6, 45 min. l. m. f. 5, 15 miu-

III. Martsius.

Paasto. Ku.

1	Keisnâdd.	Albin	
2	Neljasp.	Liso	Rõlm
3	Keede	Runigunda	ilm,
4	Loupââm	Adrian	

Kananea. Naesest. Matt. 15, 21.

5	Pühhap.	2 P. p. Vaastus.	ikka
6	Esmaasp.	Fridrik	weel <i>mla</i>
7	Teisipââm	Welizitas	kaunis
8	Keisnâdd.	Wilemon	kõlm;
9	Neljasp.	Pent (Kewwaja hakkatus.)	
10	Keede	Henriette	
11	Loupââm	Rosina	

Sest kes kurratist waewatud olki. Euf. 11, 13.

12	Pühhap.	3 P. p. Vaastus.	fulla
Meije armolisse Sure Keisri Herra Alek sander Pawlowitsi au järge peäle samisse p.			

13	Esmaasp.	Ernestus	ilma
14	Teisipââm	Sakarius	pole
15	Keisnâdd.	Isabella	heitap.
16	Neljasp.	Siriakus	

Sel Kuul on 31 Päewad

17	Rede.	Truta	◀
18	loupääm.	Aleksander	
5000 Mehhe Söötmäsest. Joann. 6, 1.			
19	Pühhap.	<i>4 P. p. Paastus.</i>	☉
20	Esmasp.	Pert	pilwine
21	Teisipääm	Benedikt	taewas
22	Kesknädd.	Kasimir	nattoke
23	Neljasp.	Eberard	wihma;
24	Rede	Kabriel	
25	loupääm	<i>Maria Kul. P.</i>	☾

Jesust kirowedega wišsatud. Joann. 8, 36.			
26	Pühhap.	<i>5 P. p. Paastus.</i>	
27	Esmasp.	Ubertus	fula läep
28	Teisipääm	Rideon	☿ suremaks,
29	Kesknädd.	Eustakius	kange
30	Neljasp.	Ruido	wihm.
31	Rede	Wilippina	

Isel Marti-ku, p. toušm. kell 6, 20 min.

l. m. kell 5, 14 min.

10mal — p. toušm. f. 5, 57 m. l. m. kell 6, 3 min.

20mal — p. toušm. kell 5, 31 m. l. m. f. 6, 29 m.

IV. Aprilis.

Jürri - ehk Mahla - Ku.

1. Loupääw. | Teodorus | | Lämmi päew.

Kristusse siise - söitmisest. Matt. 21, 1.

2 Pühhap. | **6 P. p. Paastus**

3 Esmasp. | Kristian

4 Teisipääw | Ambrosius

5 Kesknädd. | Maksimus

6 Neljasp. | **Suur Nelj. P.**7 Kede | **Suur Kede**

8 Loupääw. | Heilmann

 Ilm
lähheb
ikka

 sojemaks.

Kristusse üllestoušmisest. Mark. 16, 1.

9 Pühhap. | **1 Pühha.**10 Esmasp. | **2 Pühha.**11 Teisipääw | **3 Pühha.**

12 Kesknädd. | Iullus

13 Neljasp. | Justinus

14 Kede | Tiburtsins

15 Loupääw. | Obadias

 Illus

kewwajane

ilmake;

Kinni - pantud üksest. Joann. 20, 19.

16 Pühhap. | **Anal. p. p. pärr. Kc. üst. P.**

17 Esmasp. | Iudolw

18 Teisipääw | Apollo

ilm
hakkap

Sel Ruul on 30 Päevad.

19	Refnádd.	Werner	tuliseks
20	Neljasp.	Sulpitius	
21	Rebe	Adolw	sada;
22	Loupääw.	Lutarius	✕

Heast karjatsest. Joann. 20, 12.

23	Pühhap.	<i>2. p. p. pär. Kr. üll. P. (Jüri P.)</i>	
24	Esmap.	Albertus	iffa
25	Teispääw	Mark. Ew.	marrone
26	Refnádd.	Etsiel	
27	<i>Selle S. W. Herra n. Pefarewitsi Konstan- in Pawlowitsi K. S. sünd. p.</i>		
28	Rebe	Teresia	ilm
29	Loupääw	Sibilla	✕

ürrikeese aia pärrast. Joann. 16, 16.

30	Pühhap.	<i>3. p. p. p. Kr. üll. P.</i>	wihmaqa.
----	---------	--------------------------------	----------

1 sel April. Ku p. p. toušm. fell 5, 0. l. m. fell 7, 0.
 10mal — p. toušm. fell 4, 39 m. l. m. fell 7, 21 m.
 20mal — p. toušm. fell 4, 14 m. l. m. fell 7, 46 m.

1	Esmasp.	Wilip n. Jak.		Taewas
2	Teisip	Sigismund		
3	Käsknääd.	<i>Risti üll. Iõidm.</i>		Iääb
4	Neljasp.	Wlorian		
5	Kede	Kottard		felletama.
6	Ioupääw.	Ditrik		

Kristuſe ärraminneſſeſt. Joann. 16, 5.

7	Pühhap.	<i>4. p. p. pär. Kr. üll. P.</i>		Willo
8	Esmasp.	Gordianus		
9	Teisip.	Hiob		agga
10	<i>Selle Sunn W. Preili Kadrina Patolow na K. S. ſünd. p.</i>			
11	Neljas	Mamertus		fiiski illus
12	Kede	Pankraſius		ilm.
13	Ioupääw.	Serwaſius		

Digeſt pallumieſſeſt. Joann. 16, 23.

14	Pühhap.	<i>5. p. p. pär. üll. P.</i>		Iſka weel
15	Esmasp.	Sohwi		
16	Teisip.	Honoratus		willo
17	Kesknääd.	Jodokus		
18	Neljasp.	<i>Sunn + Pääw.</i>		ilmake

Sel Kuml on 31 Päwäd.

19 Rede	Sara	selge
20 loupääw.	Wrantsiska	taewaga;

Rõmuštajast tootus. Joann. 15, 26.

21 Pühhap.	6es p. p. pärr. K. üllest. P. Selle S. W. ja Zesarewitsi Euvre Herrä Konstantin Pawlowitsi K. S. M. p.	
------------	--	--

22 Esmasp.	Prudens	pilmene
23 Zeisip.	Desiderius	
24 Kesknääd.	Esther	
25 Neljasp.	Urbanus p.	taewas
26 Rede	Eduard	nink willo
27 loupääw.	Peda	ilm,

Pühhast Waimust. Joann. 14, 23.

28 Pühhap.	1 Sumwisti P.	paljo
29 Esmasp.	2 Pühha.	
30 Zeisip.	Wigand	wihma.
31 Kesknääd.	Põri Pääw.	

1set Mäto - Ku p. p. toušm. kell 3, 49 min.
l. m. kell 8, 11 min.

1omal — p. toušm. kell 3, 32 m. l. m. k. 8, 28 min.

2omal — p. toušm. kell 3, 15 m. l. m. k. 8, 45 min.

1	Neljasp.	Nikodemus	Seigeks
2	Kede	Markard	laab ;
3	Loupääw.	Erasmus	☉

Jesüs ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

4	Pühhap.	<i>3. aino Jum. P.</i>	ilma
5	Esmasp.	Ponivent	hea wilja.
6	Teisip.	Benignus	kandja
7	Kesknädd.	Lukrezia	ilmake,
8	Neljasp.	Wolfmar	☪
9	Kede	Karin	
10	Loupääw.	Ulkasius	<i>Pitkem Pääw.</i>

Nikkost Mehhest. Luk. 16, 19.

11	Pühhap.	<i>W. p. p. 3 a. J. P.</i>	nattoke
12	Esmasp.	Blandina	pifne mü.
13	Teisip.	Tobias	ristaminne
14	Kesknädd.	Modestus	ja soja
15	Neljasp.	Witus	wilmaga.
16	Kede	Justina	☯
17	Loupääw.	Wolfmar	

Surest obto. sama. aiaft. Luk. 14, 16.

18	Pühhap.	<i>W. p. p. pärr. 3. a. J. P.</i>	
----	---------	-----------------------------------	--

Sel Kuul on 30 Päevad.

19 Esmasp.	Gerwasius	Sagedad
20 Teisip.	Kawael	sojad wilja
21 Kesknääd.	Jakobina	andiad
22 Neljasp.	Blasius	pihne
23 Reede	Basilius	wihmad.
24 Lõupäaw.	<i>Jaani Päaw.</i>	

Kaddunust Lambast. Luf. 15, 1.

25 Pühhap. | 3 P. - p. pärr. 3 a. *S. P.*
Selle S. W. Nikolai Pawlowitsi K. S.
sündim. P.

26 Esmasp.	Jeremias	Ilmafen
27 Teisip.	<i>Seitse Wagg. P.</i>	ne loob
28 Kesknääd.	leo	selletama
29 Neljasp.	<i>Peetr. Pawl. P.</i>	
30 Reede	Pawl. Geb.	ja

1 sel Juni: Ku p. p. toušm. kell. 3, 3 m.

l. m. kell 8, 57 min.

10mal — p. toušm. kell 3, 0 l. m. kell 8, 57 min.

20mal — p. toušm. kell 3, 3 min. l. m. f. 8, 57 m.

VII. Julius.

Heina. Ku.

1	loupáam.	Teobaldus		sojaks sama.
---	----------	-----------	--	--------------

Olge armolissed. Luf. 6, 36.

2	Púhþap.	4 P. p. párr. 3 a. J. P. Heina Mar. P.		
---	---------	---	--	--

3	Esmasp.	Kornellusse		Wägga
---	---------	-------------	--	-------

4	Teisip.	Ulrið		
---	---------	-------	--	--

5	Reðknádd.	Anselmus		þallaw
---	-----------	----------	--	--------

6	Netjasp.	Esaias		
---	----------	--------	--	--

7	Reðe	Zemetrius		ilm,
---	------	-----------	--	------

8	loupáam.	Rilian		
---	----------	--------	--	--

Robfest falla sagist. Luf. 5, 1.

9	Púhþap.	5 P. p. párr. 3 a. J. P.		
---	---------	--------------------------	--	--

10	Esmasp.	7me Welle Þáðip.		⚔
----	---------	------------------	--	---

11	Teisip.	Koera páam. þakk.		
----	---------	-------------------	--	--

12	Reðknádd.	Hindrið		fanged
----	-----------	---------	--	--------

13	Netjasp.	Maretti P.		þifne
----	----------	------------	--	-------

14	Reðe	Ponawent		múrrise.
----	------	----------	--	----------

15	loupáam.	Alpost. Þagg.		missed
----	----------	---------------	--	--------

Wariseride vígusfest. Matt. 5, 20.

16	Púhþap.	6 P. p. párr. 3 a. J. P.		
----	---------	--------------------------	--	--

17	Esmasp.	Aleksus		willo þæwab
----	---------	---------	--	-------------

Sel Ruul on 31 Päwad.

18	Zeisp.	Karolina	ja
19	Resknädd.	Rut	soiad öed.
20	Neljasp.	Elias	✕
21	Rede	Zaniel	☾
22	Meie arm. S. K. Pr. Maria Theodorowna, n. s. S. W. Preili Maria Pawlow. S. K. sund. p.		

4000 Rehhe sibtmissest. Mark. 8, 1.

23	Pühhap	7 P. p. pärr. 3 a. J. P.	
24	Esmasp.	Kristina	wägga kau-
25	Zeisp.	Jakobi Päaw.	nis suwwi
26	Resknädd.	Anna	ne ilma
27	Neljasp.	Marta	ke.
28	Rede	Bertold	♣
29	loupäaw.	Beatriks	☉

Walle Prohmetidest. Matt. 7, 15.

30	Pühhap.	8 P. p. pärr. 3 a. J. P.	Soi ilm,
31	Esmasp.	Germann	♁

1sel Jul. Ru p. toušm. f. 3, 16 m. l. m. fell 8, 44 m.
 1omal — p. toušm. 3, 31 min. l. m. fell 8, 29 m.
 2omal — p. toušm. 3, 50 m. l. m. fell 8, 10 min.

1	Zeisip.	<i>Petr. ahel P.</i>	Jfka weel
2	Resknádd.	Hannibal	
3	Neljasp.	Rustaw	¶ wágga
4	Rede	August	
5	loupááw	Oswald.	Ⓔ soi ilm.
úlkobtsfest Maia piddajast. Luf. 16, 1.			
6	Púhþap.	<i>9 P. p. párr. 3 a. J. P. Kris. sell</i>	
7	Esmasp.	Zonat	Wágga
8	Zeisip.	Kottlieb	illus
9	Resknádd.	Romanus	ilmake.
10	Neljasp.	<i>Lauritse P.</i>	✠
11	Rede	Hermann	<i>Koera p. löppet.</i>
12	loupááw.	Kilian	Ⓔ

Jerusalemma Einna árraríkmiðsfest. Luf. 19, 41.			
13	Púhþap.	<i>10 P. p. párr. 3 a. J P.</i>	
14	Esmasp.	Eusebius	Selge
15	Zeisip.	<i>Rufki Mar. P.</i>	taewas
16	Resknádd.	Isaaf	ning
17	Neljasp.	Ennig	þea leifusse
18	Rede	Iena	ilm.
19	loupááw.	Sebalt	✠

Sel Kuul on 31 Päwad.

Wariseerist ja Tõlnerist. Luf. 18, 9.

20 Pühhap.	11 P. p. pärr. 3. a. 3. P.	
21 Esmasp.	Atanasius	Õhto
22 Teisip.	Oswald	pole
23 Keßnääd.	Sakeus	lääb se
24 Neljasp.	Vertli P.	ilm
25 Kebe	Ludwik	willuks.
26 Loupääw.	Natalia	

Kurdist ja Keletumast. Mark. 7, 31.

27 Pühhap.	12 P. p. pärr. 3 a. 4 P.	
28 Esmasp.	Augusta	Wägga
29 Teisip.	Joann. Huff.	illus
30	Meie armolisse Suure Keisri Herras Aleksander I. nimmi P.	
31 Neljasp.	Rebekka	leikusse ilm.

1 sel Aug. Ku. p. p. toušm. f. 4, 18 m. l. m. f. 7, 41 m.

10 mal — p. toušm. kell 4, 1 m. l. m. kell 7, 10 m.

20 mal — p. toušm. kell 5, 5 min. l. m. kell 6, 55 m.

1	Rede	Egidius	Willo,
2	Loupáw.	Elisa	☉

Preestrist ja Lewitist. Luk. 10, 23.

3	Púhhap.	12 P. p. párr. 3 a. T. P.	wágga
4	Esmasp.	Moses	☪ willo
5	Meije armolisse Sure Keisri Prouwa Elisabet Aleksiewna minni p.		
6	Resknádd.	Magnus	öhte pole
7	Meljasp.	Regina	ja
8	Rede	Mar. Sünd.	öse.
9	Loupá w.	Pruno	

Rúmnest Púddali- többitsídest. Luk. 17, 11.

10	Púhhap.	14 P. p. párr. 3 a. J. P.	☉ Marro
11	Esmasp.	Pédri Pá. w Sügg. haffatus.	
12	Selle nore Suurwürsti Preili Anna Weo: Dorowna K. S. sündim. p.		
13	Teisp.	Kirsti	ja
14	Resknádd.	Risti úllend.	☪ suur tuul;
15	Meije armolisse Sure Keisri Herrá Mlet: sandri I. ja meije armolisse Suur: Keisri Prouwa Elisabet Aleksiewna Kroniga ehhitamisse P.		

Sel Ruul on 30 Päwad.

16 Loupääw. | Euphemia | ●

Mammonast. Matt. 6, 24.

17 Pühhap. | 15 P. p. pärr. 3 a. J. P.

18 Esmasp. Titus | ● wägga

19 Teisip. Werner | pahha

20 Kesknädd. Pööri Pääw | ✓

21 Neljasp. Matt. Ew. | ilmt.

22 Kede Siefriet | ✕ 7

23 Loupääw. | Joel

Matali Linna Surnust. Luf. 7, 11.

24 Pühhap. | 16 P. p. pärr. 3 a. J. P.

25 Esmasp. Kleophas | Laewas

26 Teisip. Arent | ● ✕ lähheb

27 Kesknädd. Adolw | jälle

28 Neljasp. Wendelin | selgeks.

29 Kede Mikeli Pääw. | ✕

30 Loupääw. | Hieronimus | ∴

1 sel Sept. Ru p. toušm. f. 5, 37 m. loj. m. f. 6, 23 m.

10 mal — p. toušm. kell 6, 0, loja min. kell 6, 0.

20 mal — p. toušm. kell 6, 23 min. loja kell 5, 37 m.

Wee-többitseft. Luk. 14, 1.

1	Pühhap.	17 P. p. párr. 3 a. J. P.	
2	Esmasp.	Wolrad	Wägga fúlm
3	Teisip.	Jairus	óse
4	Restnádd.	Prans	ja
5	Neljasp.	Pes	homifo
6	Rebe	Wibes	⤴
7	Loupáaw.	Karitas	⦿

Súremast fásust. Matt. 22, 34.

8	Pühhap.	18 P. p. párr. 3 a. J. P.	
9	Esmasp.	Amalia	Kaunib
10	Teisip.	Keronis	fówrad
11	Rásknádd.	Purkard	⦿
12	Neljasp.	Erenwrid	óse
13	Rebe	Angelus	fúlmad.
14	Meise armolisse ja Sure Wonna Keisri Prouwa Maria Weddoroona sünd. p.		

Alwatust Innimesseft. Matt. 9, 1.

15	Pühhap.	19 P. p. párr. 3 a. J. P.	
16	Esmasp.	Kallus	Selgeb
17	Teisip.	Hermann	⦿

Sel Ruul on 31 Päwad.

18	Kesknädd.	<i>Lul. Ew.</i>	☾
19	Neljasp.	Lutsins	☾ süggise
20	Kebe	Wentfel	☾ päwad.
21	loupäaw.	Uufel	☾

Pulma Nidest. Matt. 22, 2.

22	Pühhap.	<i>20 P. p. pärr. 3 a. J. P.</i>	
23	Esmasp.	Sewerin	☾ Laemas
24	Teisip.	Makkabäus	☾ läeb
25	Kesknädd.	Krispin	☾
26	Neljasp.	Amandus	☾ umbeks.
27	Kebe	Sabina	☾
28	loupäaw.	<i>Sim. n. Jub. P.</i>	☾

Runninga Mehhe. Pojast. Joann 4, 47.

29	Pühhap.	<i>21 P. p. pärr. 2 a. J. P.</i>	☾ lummi
30	Esmasp.	Abfalom	☾
31	Teisip.	Wolrogang	☾ ning

Isel Dkt. Ru. p. toušm. fell 6, 52 m. l. m. f. 5, 8 m.

10mal — p. toušm. fell 7, 14 m. l. m. fell 4, 20 m.

20mal — p. toušm. fell 7, 40 m. l. m. fell 4, 20 m.

XI. November.

Falwe. Ku.

1	Resnådd.	Keige pühhad.	Ⓔ	tuisfane
2	Neljasp.	Keige heng. P.		
3	Kede	Kottelieb	Ⓕ	ilm.
4	Loupääw.	lotte		

Rawwalast Sullafest. Matt. 18, 23.

5	Pühhap.	22 P. p. parr. 3 a. J. P.		
6	Esmasp.	leonard		Illotud
7	Teisip.	Erdmann		süggise
8	Selle S.	Würsti	Mihku	Pawlowitsi
	Keis. S.	nimmi p.		
9	Neljasp.	Teodor	Ⓖ	päewad,
10	Kede	Martin Lutter		
11	Loupääw	Martin Piist		

Tolli rahhast. Matt. 22, 15.

12	Pühhap.	23 P. p. parr. 3 a. J. P.		
13	Esmasp.	Arkadius		ning
14	Teisip.	Widrik		paljo
15	Resnådd.	leopold		lumme aja.
16	Neljasp.	Alphäus	Ⓐ	minne
17	Kede	Ottomar	Ⓓ	ja
18	Loup.	Aleksander.		tuisf.

Sel Ruul on 30 Päwad.

Jaisusse tüttre üllesärr. Matt. 9, 18.

19 Pühhap.	24 P. p. pärr. 3 a. J. P. (Lisbet)	
20 Esmasp.	Edmund.	Marrone
21 Teisip.	Mar. Dhwerd.	
22 Kesknädd.	Ernestine	⊕ ja
23 Neljasp.	Klement	⊗ pahha
24 Selle Suur Würsti P. Kaddrina Patw Iowua R. S. nimmi p.		
25 Loupääw.	Kaddrina P.	ilm,

Juda rahwa maa ärra häww. Matt. 24, 15.

26 Pühhap.	25 P. p. pärr. 3 a. J. P.	
27 Esmasp.	Buusfo	fange
28 Teisip.	Günter	^ ^ külm
29 Kesknädd.	Noa	✕ pohja tu-
30 Neljasp.	Andrese P.	lega.

1 sel Now. Ru p. tuuſm. kell 8, 8 m. l. m. f. 3, 52 m.

10 mal — p. touſm. kell 8, 27 m. l. m. kell 3, 33 m.

20 mal — p. touſm. kell 8, 45 m. l. m. kell 3, 15 m.

1	Rede	P alwe reedi p.	C kül m.
2	loupääw.	Randidus	A
Kristusse Sisse-sõitmisfest. Matt. 21, 1.			
3	Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	Wägga
4	Esmasp.	Barbara	tange
5	Felcip.	Willibald	ja
6	Selle S. W. Nikolai Pawlowitfi Keiserl. Suue. nimmi p.		
7	Meljasp.	Antonia	pikkalinne
8	Rede	Maria Sam.	A
9	loupääw.	Juhkum	C kül m.
Läbhed, enne wimist Päwa. Luk. 21, 25.			
10	Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Selged
11	Esmasp.	Waldemar (talwe hakkatus ja keige lühhem päew.)	
12	Meije armol. S. R. Herra Aleksandri I Keige Wenneriiki ülle Esirwallits. sünd. p.		
13	Reffnädd.	Iuzia	ja
14	Meljasp.	Nikafius	kül mad
15	Rede	Joanna	päewad.
16	loupääw.	Albina	F

Sel Ruul on 31 Päwad.

Joannes Wangi. Tornis. Matt. II, 2.		
17 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	Rülm jättab
18 Esmasp.	Kristow	taggasi,
19 Teisip.	Manasse	ja
20 Kesknädd.	Pööri P.	selge
21 Neljasp.	Toma Päaw.	taewas.
22 Keede	Beata	on.
23 Loup.	Tanatsius	

Joannesse Tunistusfest. Joann. I, 19.		
24 Pühhap.	1 Joulo P.	Parrajad
25 Esmasp.	2 Joulo P.	
26 Teisip.	Stewan P.	
27 Kesknädd.	Joann. Ew.	talwe
28 Neljasp.	Jlm. süta P.	
29 Keede	Jonatan	päewad,
30 Loupäaw.	Tawet	

Simeon ning Hanna. Luf. 2, 33.		
31 Pühhap.	Pühh. p. pärr. Joulo P.	umb taewas.

I sel Dez. Ru p. toušm. f. 8, 58 m. l. m. f. 3, 2 m.
 Iomal — p. toušm. fell 9, 0. l. m. fell 3, 0.
 2omal — p. toušm. fell 8, 56 m. l. m. fell 3, 4 m.

Meie armolikko Keisri Herra suure
Maija nink Suggu Wannaus.

- Aleksander Pawlowitsch, meie ar-
molik Suur Keiser nink keige Wenne
Nikide Juse. Willitseja, saap nuud 28 aastad.
2. Elisabet Aleksionna, meie armo-
lik Suure noor Keisri Prouwa 25 —
  3. Maria Weodorowna, meie armo-
lik wanna Suur Keisri Prouwa, nink
meije Suure Keisri Herra Emma 46 —
  4. Konstantin Pawlowitsch, Zesare-
wits nink eddimenne Suur. Würst 26 —
  5. Anna Weodorowna, meije Suur-
Würsti Prouwa " " 25 —
  6. Nikolai Pawlowitsch, toine Suur-
Würst " " " 8 —
  7. Michael Pawlowitsch, kolmas
Suur. Würst " " 7 —
  8. Maria Pawlowna, essimenne Suur.
W. Preilin. Weimari nor W. Proua 18 —
  9. Katarina Pawlowna, kolmas
Suur. Würsti Preili " " 16 —
  10. Anna Pawlowna, neljas Suur-

Päewa ja Kuu warjotamissed.

Selle aasta sees on 7 Ürraplanmestamissed, 4 sawad päiliko jures, ja 3 Kuu jures ollema, tum-
bist agga 2 meije maale ning keige Europa maide
sees nähtawat sawad ollema. Se eßsimenne hak-
kab 29mas Jani-Kuu päewas õhto kell 8, 38 minut.,
warssi kui kuu ülles on tulnud, ning keif se kuu
warjotaks ärra, ja se kestab keiges pool teist tunnid.

Se teine kuu warjotamine tulley 23 mas joulo
kuu päewas õse, ja kuu warjotaks $9\frac{1}{2}$ tolli laiott
ärra, ja se warjotamine kestab 3 tumid.

Se tännawanne Palwe. Keede on isel
Dezembri-Kuu päwal.

Selle juttusse Ewangelium on: Enne lou-
nat Ma. kaiwan laulu-Palwed

Jerem. 3, 39 — 40.

Pärrast lounat. Joann. 8, 34.

Meist 4 aasta ajadest.

Kewwaja hakkatus on se aasta sees 9mal
paasto Kuu päewal, õse kell üks, ja 47 minutid.

Sui hakkab 10mal Jani-Kuu päewal 43 min.
peäle kella 12.

Süggisse hakkatus on 11mal Mihkli-Kuu
päewal peäle lounat kell 2, 13 Min.

Talwe hakkatus on 10mal Joulo-Kuu päe-
wal homikul kell 6, 45 Minutid.

Aui Paugel need Paas Keisri maija linad, Peterburgi, ja Moskwa lin, ja Pa monned muud liggilähütsed Gubernementi pea-linad, ja kui Paugel Pa meije muud Liiwlandi maa linad Riia Linast ommad.

St. Peterburgi lin on Riia linnast	546	Wenne Werst.		
Moskwa lin	=	1059 $\frac{1}{2}$	—	—
Tallina lin	=	363	—	—
Vihksoa lin	=	312 $\frac{1}{2}$	—	—
Witepski lin	=	505 $\frac{1}{2}$	—	—
Mitau lin, Kura=maal	=	40	—	—
Wolmeri lin	=	103	—	—
Lemsali lin	=	88	—	—
Stoki lin	=	31	—	—
Wenno lin	=	100	—	—
Waska lin	=	149	—	—
Werro lin	=	236	—	—
Tarto lin	=	230	—	—
Perno lin	=	228	—	—
Wiliandi lin	=	241	—	—
Arensburgi lin, Care maal	=	380	—	—

Posti jamad Liiwlandi Gubermenti sees, ning kui Paugel nemmad teine teisest on.

1. Narwa ja Peterburgi sure tee peäl.

Riia linnast Neuermüsi jamani	=	11	W. W.	
Neuerm. Hilkenwäri jam. kus se koewa idõ parw on	=	15	—	—
Hilkenwäri jamast Engelhardi moisa jamani	=	18	—	—
Engelhardist Kopa jamani	=	20	—	—
Kopast Lenzi moisa jamani	=	21	—	—
Lenzi moisast Wolmeri jamani	=	18	—	—
Wolmerist Stakli jamani	=	19	—	—
Staklist Gulbeni jamani	=	20	—	—
Gulbnist Teiliti jamani,	=	17	—	—

Teilitfest Kuikatsi jamani	=	=	22	W. W.
Kuikatsist Udderna jamani	=	=	24	— —
Uddernast Tartto jamani	=	=	25	— —
Tartust Jaggawere jamani	=	=	23	— —
Jaggawerest Torma jamani	=	=	23	— —
Tormast Nennali jamani	=	=	25	— —

Seält hakkap Tallina-maa piir.

2. Moskwa lina sure tee peäle.

Nia linast Kirholmni jamani	=	=	14	— —
Kirholmist Dogre moisa jamani	=	=	21	— —
Dogre moisast Jumpyre moisa jamani	=	=	23	— —
Jumpyre moisast Rõmerimoisa jamani	=	=	16	— —
Rõmeri moisast Kokenbusi moisa Jamani	=	=	21	— —

Seäl hakkap Wenne waa piir.

3. Perno lina sure tee peäle.

Nia linast fenni kui Wolmeri lina on se suur
Narwa ja Peterburgi tee.

Wolmerist Nantsu moisa jamani	=	=	23	— —
Nantsu moisast Rubia moisa jamani	=	=	22	— —
Rubia moisast Moiskulla jamani	=	=	21	— —
Moiskullast Killinge moisa jamani	=	=	20	— —
Killinge moisast Surri moisa jamani	=	=	22	— —
Surri moisast Perno lina sadik	=	=	17	— —
Perno linast Alliko moisa jamani	=	=	25	— —

Seäl hakkab Tallina maa piir.

4. Pihkwa sure tee peäl.

Nia linast Gulbeni jamani sure Narwa ja Pe-
teeburgi tee peäl.

Gulbenist Lipsi jamani	=	=	20	— —
Lipsist Menniste moisa jamani	=	=	20	— —
Menniste moisast Senno moisa jamani	=	=	20	— —
Senno moisast Hani moisa jamani	=	=	20	— —
Hani moisast Wastfelina moisa jamani	=	=	17	— —

Üks ärra katsutud nou, kuitaõ need
fewwade külwatud kapsta taimed
martikude ja muu mattaste eest
woib ärra hoitud sada.

Wotke 6 loti kapsta semeti tarwis, mis teie
tahhate külwada 2 noa otsa teis penikeseks tou-
katud weewlid, seggake sedda heästi kokko, ja
hoidke tedda ühhe heästi kinni seutud klasi sees.
Sedda weewliga seggatud sement laske 24 tun-
nid seista, ja siis wotge sedda klasi lahki ja
puistage jälle 2 noa otsa täis penikesest weewlid
peäle, seggake tedda jälle heästi ümber, ja
lasstake weel 24 tunnid seista, ja sedda samma
wisi tehete weel kolmandat korda, nenda et kol-
me 24 tunnide ajal 2 noa otsa täis penikeseks
toukatud weewlid igga kahhe loti seemne peäle
saab. Neljandamos päewas külwage sedda se-
ment penarde peäl wälja. Kui nüüd need no-
red taimed maast wälja tulleswad, siis saab rõ-
muga nähha sama, et egga matlassed egga mar-
dikad nende peäle ei tulle.

Oppetussed ja hea nou, tallo-rahwadele
antud, kuitao maale tulle-kahjo pea woib
arrakustatud sada. Tarto saksa kirk-
is-sandast, wannast Lenzist, maa rahwade
heaks illespantud, ja Uniwersiteeti Su-
rest Ramato-Kohtust kidetud, ja temma
loaga trükkitud.

M. Grentsiussest 1805.

Armadmaa-rahwad!

Tulle kahjo on küll se keige raskest willet-
sus mis ühhe perre-issal woib juhtuda. Linna-
koddanikkudele on om- eti mõnesugused nouud
selle wasto, mis paljo rahha maksawad: neile
en sured wirtsub, kust se wessi ülle keige sure-
ma fattusse wälja kargap; neile on iggal per-
remehel üks pissokenne kâe wirts; neil on sured
weetõrred rattaste peäle, mis hobbestega tulle-
kahjo jures weetaks; ja igga maija sees peawad
weel tillokesed tulle-õmbrid, ja raud hakid,
ni kui lootisiko puus-hakid, õllema, misga sedda
maija, woi fattust mahha kistakse, kui sedda
tuld ennam ei woi ärra kustutada, et mitte tõis-
sed honed ka pollema ei lâe, ning müüd nisuga

gesed abbi-noud. Agga mis on waesel tallo-
mehhel? Ei muud middagi, kui wahhest üks
tõwer ja üks paar wee pangid. Ja siiski on maad
saggedaste tulle kahjo, mis läbbi mitte ük-
späinis üks matja, woid monnikord üks
pool tallo ärra põlleb, isfi ärranis süggisel ajal,
kui rehhepeksmisse aeg on, nenda et monni waene
inn imenne mitte ükspäinis ommast honest, waid
ka ommast wiljast ilma jäeb. Peälegi waesel
tallomehhel ei olle küünlad, waid nemmad pol-
lewad pirro-puid, mis läbbi pea üks willetsus
woib sündida, kui temma perred põllewa pirro-
ga lauta ehk rehhe fiske läwad, ellajid tallitada.
Ma tahhan teile sepärrast armad tallo reh-
wad ühhe tulle ärrakustutamisse nouu teada an-
da, mis suggugi rahha ei maks, ja mis üks
wägga tärk mees, Prowessor Parrot nimmes-
ga, kes meije Uniwersiteti peäle üks suur õppe-
taja on, wälja on mõrtelnud, ja mittme saa
innimeste ees katsnud ning üllesnäitnud. Tem-
ma laskis se tarwis nimmelt ühhe tillokesse ho-
ne, mis 4 silda pluti ja laioti suur olli, pal-
fist üllesraioda, ja laud-kattust peäle panna.
Sedda tillokest honet laskis temma nüüd seest

ja wäljast pollema panna, ja kui nüüd se tulla
nenda woimust olli wottnud, et keik se hone
tulle sees olli, siis kusstutas temma tedda omma
Tudentidega kahhe toowri tawwe weega omma
nouga 8 minutide, ehk ühhe poole werendiko
tunni sees nenda ärra, et mitte üks tulle sedde
ennam nähhaes olle.

Sedda nouu tahhan minna teile armad tallo-
rahwad nüüd ka teada anda, ja teile juttustelleda,
mil wiisil temma sedda tuld ni pea ärrakusstutas.

Kolm Tudentid leotasi ühhe wodi linna,
mis kahhewõrratsest kotti riest tehtud olli, wee
toowri sisse, ja nüüd läksid nemmad selle märja
linnaga julgeste selle tullise hone sisse. — Sedda
linna püsti enda ees piddades es woi se tulli
neile middagi kahjo tehha. Siis kattiswad
nemmad sedda märja riet keiae paksuma tullelee-
gi peäle, ja silma pilku sees olli ta ärrakustatud;
— siis jälle teise ja kolmanda kottuse peäle, sen-
ni kui keik se sain ärra olli kusstatud. Kolme
minutide sees olli keik se tulli seestpoolt honet
ärralämmätud. Agga temmal olliwad ka weel
30 luad walmistetud, mis jämme paklast rie
kottikessega ülle olliwad tommatud, ja selle

ümber kaks riipsud sest sammast riest, kaks rist-
kammalad laiad, woltilikkult ümber ollid ömmel-
tud. Se jalluspiddine riipso weer on taggasi
ümberlödud ja jälle keskele finni ommeltud,
nenda et need riipsud selle kotti ümber ni kui
faksa Mansfettid ümber läewad. Needsam-
mad luad, mis tullekustutamisse luaks nimme-
takse, olliwad muist pikka, muist lühhema war-
rede peäle pistetud, ning saiwad nende wee-öm-
bride sisse, mis selle hone ümber olliwad seä-
tud, ni kawa leotud, kui nemmad weega öige
läbbi olliwad tommanud. Nendesinnaste tulle
kustutamisse luadega läksid nüüd monned Tu-
dentid nende tagga, kes selle liggeda linnaga
sedda suurt tuld seinade peäle olliwad ärrakustu-
tanud, nink pühksid need seddemid ja söed seinä-
de peält omme luadega koggoniste ärra. Kui
need luad kuiwaks läksid, siis kastiwad nems-
mad need warsi nende wee-pangide sisse, mis
kaks Tudentid, teistega sisse minnes kasa olli-
wad wottnud. Ning möttlege! se ukki nenda,
kui se tulll seinast ärra olleks pühhitud, ja kolme
minutide sees olliwad need seinad seestpolt
nenda ärrakustutud, et mitte üks sedde ennam

nähha es olle. Nendasammöti kustoti ka need wäljaspiddised seinad kahhe minutide sees ärra. Keige raskem luggu olli kattusse peäle, fun se tulli jubba wäega woimust olli wottnud. Uggaga senna. läksid 4 reddelide peäle ruttuste monned Tudentid ülles, ja kustutasid omma liggeda iinnaga ja omme tullekustutamisse luadega sedda tuld ni ussinaste ärra, et öige immelikult nähha olli. Kahhe kottuste peäle, fun se tulli need es lasse liggigi tulla, kistsid nemmad omme raud puushakidega üks paar palkid wälja, ja siis olli jubba woimust nende käes. Nink kahhesa minutide sees es olle ennam üks tulle sedde nähha. Se hone jäi ennaminne terwelt seisma, ja feige se jures es kulluta ennam kui kaks toowri täis wet.

Mis wöttlete teie nüüd, armad maa rahwad? Es Jummal ka teije heaks es lasse sedda tulle kustutamisse nouu teädwaks sada? Kas teije ei peaks sedda nüüd tennolikko süddamega wastowotma ja prukima? Se nou ei maksa jo sugguge rahha. Ta ei olle ka nenda lialt kunstlik, et mitte igga tallomees sedda isse woiks järrel tehha, ehk ommast naeste rahwast sedda

ei woiks lasta walmisstada. Monni paar tüh-
jad kottid, üks paar toowrid, ja wee-pangid on
ommeti jiggal perremehel muidogi maijas, ja
woi üks kaew temma oue sees, woi on ka teije
honed ühhe jõe ehk jerve liggi. Sepärrast woi-
te teije warsi, enne kui weel teije naabred teile
appi tulleswad, omme enda toowridega ja pan-
gidega ni paljo wet selle tulle kahjo liggi kanda,
kui teile tarwis on, need tühjad kottid senna
sisse leotada, ja need tulle kustutamisse luad,
(mis iggal ühhel maija perremehel allati mai-
jas walmis peawad ollema), sisse kastado. Ja
nenda woite teije jubba tullest woimust sada,
enne kui ta ennast keige hone ülle wälja lautab.
Kui siis aega möda teije naabred ka omma tüh-
ja kottidega, tullekustutamisse luade, Toowrede
ja pangidega teile appi tulleswod, siis saate teije
Jummala armo läbbi ennamiste omma honed
tulle käest peastma. Kuulge siis armad tallo rah-
wad sedda nouu, mis minna teile truißt süddamest
tahhan anda, sest et ma teid wägga armastan,
ning tehke selle õppetusse järrel, mis ma teije
heaks ollen siin lasknud trükkida.

1) Jggauks tallomees, olgo ta tallo perre-

mees ehk sannamees, tehko endal üks tükki 6
head luad kasse witsadest, ni kui toa pühkmisse
tarwis pruukitakse, walmis, ralugo need lad-
wad mahha, ning tombago lua wõrroni ühhe
tillokest takko reiwast tehtud kottikest ülle, mis
ni suur on, et se luud õige parrajalt senna sisse
lähhab. Sedda kottikest keutko temma hea pasti-
la nõõruga selle witswõrro all heästi kõwwaste
finni, et ta mahha ei woi tulla. Teise otsa
ümber, mis ladwa pole on, lasko temma kaks
sellesamma jämme reiwa riipsud, mis kaks head
riist kãmlad laiad on, woltiliffelt ümber õmmel-
da, sedda allust weert taggasi ümber wisata,
ning kesk riipso peäle tõist forda jälle woltilis-
felt ümber õmmelda, nenda et ta ni kui üks
saksa manshet laialt selle kotti otsa ümber kãub.
Need luad, mis tulle kustutamisse luaks nim-
metakse, pistge siis eggauhhe omma warre peä-
le, kolm tükk pikka, ja teised kolm lühikesse
õige parraja lua warrede peäle, ning löge need
ühhe pari raud naeladega warre peäle finni, et
nemmad mahha ei tulle. Need tulle kustuta-
misse luad pãnge siis ühhe nurga sisse seisma,
kun nemmad kellegi ette ei putu. Se on nüüd

üks assi, mis selge waesem innimenne endal
woib soetada. Üks tükkifenne takko reimas on
iggal mehhel maijas: ja igga aasta ei olle ka
need tarwis tehha, kui Jummal teid ja teije
naabred tulle kahjo eest hoiab. Ja se Pro-
wessor Parroti Herra lubbab igga moisale üh-
he nisuggust riista lähhatada, mis järrel teije
ommad luad woite tehha, kui wahhest, üks tallo-
mees sisse tulleb, ja sedda temmast nouab.

2) Kui nüüd teije maijas kusgi tulli lahti
tullep, siis kandke keige esstmelt ommad tühjad
wilja kottid, ommad tulle kustutamisse luad,
ommad toowrid nink pangid honest wälja, täit-
ke need wee. annomed warssi weega täis, ja
kandke need ni liagi kui teije jowwate tulle kahjo
liggi. Siis pistke need tühjad wilja kottid selle
wee. toowri sisse, ja need tulle kustutamisse
luad nende pangide sisse, ja kui nemmad heästi
weega läbbi tõmmatud on, siis laske üks 3 head
tuggewad mehhed omma liggeda kottiga igga-
mees enda ees, julgeste selle pallawa toa sisse
minna, ja omma liggedad kottid selle keige su-
rema tulle peäle katta. Se tulli ei woi neil
mihhastegi tehha, sest need kottid ei lasse tedda

nende peäle putuda. Nende kolme meeste jär-
rel laske 3 naesterahwas ehk poisksised, kul
teil ni paljo mehhed maijas ei olle, nende tulle
kustutamisse luadega minna, ja paar innimes-
sed peawad üks paar wee pangid järrele kand-
ma, et nemmad ommad lumwad warssi sisse
woiwad fasta, kui nemmad kuiwaks, ehk kog-
gone pallama läewad. Nende luadega peawad
nemmad siis warssi need seinä kottusjed, kus se
suur tulli nende liggeda kottidega ärralämmätud
on, ärrapühkima, et ka need söed ärrakustuwad.
Kui agga need esimesjed sedda pallawat ehk
suitsjo ei woi ennam kannatada, siis ruttago
nemmad wälja, ja teised 3 mehhed, kes jubba
ukse ees omma liggeda kottidega walmis peawad
seisma, ning ka monned liggeda luadega mingo
jälle sisse, ja tehko nenda sommoti, siis sate
teije woi sedda tuld koggoniste ärrakustutama,
woi ka ni kaua wasto piddama, kui ennam
rahwas teile appi tullewad. Üks paar naeste-
rahwas peawad agga se eest murret piddama,
et ueed toowrid ja pangid oue peäle jälle weega
täidetaks, kui nemmad tühjaks pea läewad.

3) Kui teije nüüd ühhel nisuggusel willefsal
felle hone pallega länud, appi tahhate tulla,
fiis ärgo tulgo üfski palja käega, waid wott-
go neist tulle fustutamisse riistadest, (mis
iggal perremehhel maijas walmis peawad olle-
ma,) ni paljo kasa, kui ta jouab; üfs monned
tühjad wilja kottid, teine ühhe pari pangid,
kolmas ühhe toowri, neljas need fustutamisse
luad, wies ühhe raud puus-haki, mis pikka
warre peäle pistetud ja finni naelatud on, kues
ühhe reddeli. Wägga hea on, kui mitto puus-
hakid ja reddelid kääe pärrast on, et keigis pai-
kas hone peäl woib ülles astuda, ehk monne
kattust mahha kiskuda. Ni pea kui nüüd mitto
tallode rahwas kofko jooksnud, fiis peab üfs
aus ja tark mees, woi ka üfs Rubias, Kilter
ehk kulla kubjas, sedda wallitsust enda kätte
wottma, ning need juhhatama, mittus mehhed,
ja kuhho nemmad omma liggeda kottidega ja
tulle fustutamisse-luadega paarwad minnema,
kunnas aeg on, kui abbi ennam ei olle, kattust,
ehk ka sedda honet mahhakiskuda, et need tõi-
sed lähhihissed honed ka mitte põllema ei lähhä.
Kui se tulli jubba wägga walli, ja tuul wäega

fange on, siis peab küll mõnikord weel monned
tillokessed honed wahhel mahhakißma, et se tulli
mitte ühhe terwe rea tallofid, woi foggone ühhe
terwe külla ärra ei sööks. Agga se ei saa teile
küll paljo tarwis ollema, kui monned innimesed
nende lähema kattuste peäle liggeda kottidega,
ja tullekustutamisse luadega istuwad, ning igga
tulleleeki, mis teise kattusse peäle tahhab tulla,
warfi ärrakustutawad. Kui need hakkawad kui-
waks minnema, siis peawad need allaseiswad
rahwad neil warfi töised liggedad kottid ja
luad üllesandma, ja need kuwad jälle likko
pannema ja walmis piddama. Sedda woiwad
ka naeste-rahwas ja lapsed tehha, ja se ülle-
waatja peab feigile rahwadele moistlikkust nende
töök näitma, ja ka wahhimehhed nende wälja
kantud rüstade jures pannema, et neist middagi
ei warrastetafse.

4) Keige almem luggu on nende õlg ka's
tustega, mis tallomeeste honede peäle on.
Nendega on küll feige parrem nou, et sedda
tullise õlle ussinaste puus-hakidega mahha kist-
tafse, ning kui ta maa peäle on, liggeda kottide ja

luadega ärrakustutakse, et se tulli mitte laiale ei lähhä. Kui terwe kattus weel ei polle, ja kui weel reddelidega teise otsa peäle woib ülleminna, siis peap sedda weert, kus se tulline ölg ärra on fistud, nende pikka luadega ärrakustutama, ja kui ni liggi woib tulla, liggedad fottid peäle kattma, et ta mitte uest jälle ei hakka põllema. Kui agga ennam kattusse peäle ei woi tulla, siis peap keige ölle mahha kistma, ja weel need sarrikad kustutamisse luadega ülle pühkima. Kui agga nende jures ka ei woi ennam liggi sada, siis peawad jubba sarrikad ja laggi puus. hakidtega mahha kistud, ja sedda tullist puud maa peäl liggeda fottidega ja luadega ärrakustutud sama. Sepärrast anna minna keigile perremeestele sedda nouu, et igga perremees endal ühhe pari puus. hakid lasset tehha, ja need ommas maijas walmis peab, et temma endale ning ommal naabrile hädda ajal woip aitada. Mendasammoti peawad ka iggal perremehhel üks paar head pikkad reddelid walmis ollema.

5) Wima's tahhan minna teile armad tallsorahwad weel ühhe nouu oppetada, kuitao tetje

ommad rehhesid, ja ka sedda wilja mis jubba
parsil üllewel on, ka weel tulle kääst woite peäs-
tada. Kui se rehhe seest-polest põllema lähheb.
Zaga mees tehko omma rehhe eest, kus ta omma
wilja kuiwatap, head kõrwad ukfed ja paja
(akna) lauad, et mitte üks tule ehk suitso lähna-
kenne labbi ei woi tükfida. Kui sepärrast need
ukse lauad wahhest lõhki ajanud, ehk praggo
woi auk seäl sees on, siis wöttge tedda wälja,
ja pange temma assemel ühhe ue kuiwa ja kõw-
wa lauda sisse, ja aijage need teised laudu heästi
kõtko, senni kui se üks jälle õige kõrwaks saab.
Kui teil nüüd se willetsus juhtub, et teije rehhe,
mis wiljaga täis on pistetud, seestpidi põllema
lääb, siis jooksgo muido keik rahwas ja rehhe-
lesed rehhe seest wälja, ja pange ukfed ja akna
woi paio laudu kõrwaste enda tagga finni, siis
saap se tulli isseendas ärrakustuma, sest kui tal-
le lähnat ei olle, ei ka tule lähn peäle ei kái,
siis ta mültub isseendas, senni kui tükki aja
perrast ärrakustub. Siis peate nüüd keige hone
ümber heästi tähhele pannema, kas kustege ak-
na, woi ukse, woi ka seinade wahhel nattoke
suitso wälja tükfib, olgo ta ka ni paljo kui pipo

warrest, sedda kottust warsti niiske sönnikoga
finni toppima. Ka peawad wäljast monned in-
nimesed kattusse otsast selle rehhe lae peäle min-
nema, mis ennamiste ommete mullaga kattetud
on, ja seäl heästi tähhele pannema, kui seäl
kustegi suits läbbi tütkib, sedda kottust warsti
sönnikuga finni toppima. Selle nouuga on
Euso moisa Herra, Landrihter Sieversi Herra
ühhe suurt rehhe, mis täis ruffid olli, ning
seest põlkema läks, peästnud, ja kui nemmad
teisel päewal tedda wallal teggiwad, siis olli
tulli ärrakustunud, ja temma sai ennamb kui 700
ruffi wihhud terwelt kätte. Ka se Kambia Kir-
riko Herra Exleben peästis sedda wisi ühhe
wanna rehhe, mis täis oddraga olli pistetud,
et ta ukse ja akna lauda finni laskis tehha,
ja igga rao, kust wähhä suits läbbi tütkis,
sönnikuga finni laskis toppida, ja ta sai keige
omma wilja terwelt kätte.

Kui teije nüüd armas tallo rahwas keif need
oppetused iggäühhe maija sees prukite, siis ei
saa teile Jummalä armo läbbi ükski maija ho-
pis arrapõllema, isseärraniste kui igga perre-
mees omma tuld heästi järrele watab ja hoijab.

Mis suur au ühhel maa tüddrukul on
sanud.

Üks letti-maa tallo tüddruk, Maria
nimmega, olli ommast heldest süddamest üh-
he waese pärrajänud tüttrekest kassolapseks en-
dal wottnud, kes sündimissest kurd ning keletu
olli ollnud. Agga se tüddruk olli tedda ni kaua
mittme tähtega oppetanud ja temmale näitnud,
et ta moistis ramato ja palwed. Keige kirja,
mis temmale trükkitud ette panti, lugges
temma ommas moistusses ärra, ja moistis
sedda ka tähhedega teada anda, et küll se keel
tedda es woi wälja kõnnelda. Meije Tartu Uni-
wersiteti Prohwesseri Herrad saiwad sedda kuul-
da, ja läkkitasid sel tallo tüddrukule Maria l
ühhe sure auu ramato, kus suur pitsat all olli,
ja selle ramato sees olliwad ka weel 100 Ru-
blad sees, mis se Uniwersiteet sel tüddrukul
kinkie, Nenda woib Zummal sedda head tas-
suda, mis meije waestel ja pärratole teme,
enne kui meije sedda möttleme.

Lada pibdamisse päewad.

Tarto waal ninf liggi Tarto maad.

Tartolinnaſ: 1) Kolme Kuninga suur ſakſa Laad,
2) Petri päewal, 3) Maria ſündimisse päewal,
4) Ninf Mihkli päewal.

Werrolinnaſ: 1) Jani päewal, 2) Sel 24 päewal
Mihkli kuul, 3) Üks suur ſakſa Laad mes 8 päe-
wad peetakſ, ſel 22 Künla Kuu päewal.

Pernaulinnaſ: 1) 3 Raddalad päle Jani päewa üks
suur ſakſa Laad, 2) Eſepäew ninf Toiſpäew enne
Mihkli päewa, 3) Eſepäew ninf Toiſpäew perrast
3ma Kriſt. tullemisse-pühha.

Waſſelinnaſ: 1) Eihhawõtte päewal, 2) Sunwiste
pühhal, 3) Anne päewal, 4) Paastu päewal, 5)
Pühhapäew perrast Marti Marreta päewa, 6) Hinge
päewal, 7) Raddrina päewal.

Wiljandilinnaſ: 1) Künla Kuu 2ſel päewal üks suur
ſakſa Laad, 8 päewad, 2) Jani Kuu päewal 3 päewa
ning, 3) 24mal Mihkli-Kuu päewal.

Untſomoifaſ: Künla päewal ninf Raddrina päew.

Koſſimoifaſ: Tagga Werrolinna, 24mal päewal Lei-
kuſſe ehk poimo kuul.

Rortimoifaſ: Liggi Walfalin. 15mal päewal Mihkli-Kuul

Ranſomoifaſ: 30mal päewal Poimo-kuul.

Wepſimoifaſ: Rambia kihhelfonnaſ, ſell 16mal
Wina kuu päewal.

Oldremoifaſ: Elme kihhelfonnaſ, ſel 10 ninf 11mal
Mihkli Kuu päewal.

Selſammal Kuul: 20nemast Päewast ſadik, kuu otsani,
Tallinnaſ suur Lada feigesugguſe kaubago.

Selſammal Kuul: 26mal, 27mal, 28mal Päewal Tal-
linnaſ, Weiſſe-ju Hobboſe Lada-peetakſe.

